

Kymenlaakson

kuntien ilmastotoimia

~2023~

LIFE17 IPC/FI/000002 LIFE-IP CANEMURE-FINLAND Projekti on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Tämän esityksen sisältö edustaa ainoastaan CANEMURE-projektin näkemyksiä ja CINEA / Komissio ei ole vastuussa esityksen sisältämän informaation mahdollisesta käytöstä.

Lisää maakunnan hyviä käytäntöjä löydät
[vaikuttavien ratkaisujen tietopankista - Kestävyysloikka.fi](https://kestavyysloikka.fi)

Esityksen sisältö

- ▶ Esitys sisältää erilaisia ilmastotoimia, joita on kerätty keväällä 2024:
 - ▶ Maakunnan Hinku-kuntien ilmoittamia parhaita ilmastotoimenpiteitä
 - ▶ Esitys ei välttämättä sisällä kaikkien kuntien toimenpiteitä
- ▶ Toimet ovat enimmäkseen konkreettisia ilmastotoimia, jotka on tehty vuonna 2023, mutta toimet voivat olla myös toimintamalleja, aiemmin tehtyjä, tai vasta suunnitteilla. Joissain kunnissa ei voitu vuonna 2023 tehdä resurssihaasteiden takia ollenkaan ilmastotoimia.
- ▶ **Tiedot perustuvat kuntien omiin ilmoituksiin. Suomen ympäristökeskus ei vastaa tietojen oikeellisuudesta.**

Hamina

- ▶ Päätettiin rakentaa uusi koulu puurakenteisena
 - ▶ Uuden-Summan koulun rakentaminen on meneillään. Koulu ja sen yhteyteen rakennettava päiväkoti otetaan käyttöön tämän vuoden elokuussa. Puurakentamiseen päädyttiin kaupungin strategisten ympäristötavoitteiden mukaisesti.
- ▶ Sisäilmaongelmaisia rakennuksia purettiin
 - ▶ Tyhjillään muutaman vuoden olleet sosiaalikeskus ja koulu purettiin. Niitä oli pidetty mahdollisia peruskorjauksia varten pienillä lämmöillä. Päädyttiin kuitenkin purkuratkaisuun, mikä lopetti näiden kohteiden päästöt.
- ▶ Teollisuuden hukkalämmön talteenotto
 - ▶ Erään suuren teollisuuskompleksin tuottaman hukkalämmön talteenoton ja johtamisen kaukolämpöverkkoon suunnittelu eteni kohti toteutusta.

Kotka 1/3

► Kampuskorttelin Energiakeskus

- Kotka-konserniin kuuluvalla Kotkan Energialla on kaukolämmön tuotannon ohella erillisiä hankkeita, jotka tähtäävät hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen ja energiatehokkuuteen. Kotkan Kantasatamaan valmistunut tapahtumakeskus Satama Areena sekä vuonna 2024 valmistuva Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Xamkin kampus muodostavat kokonaisuuden, jossa käytetään maalämmön ja kaukolämmön yhdistävää hybridimallia. Uudessa Kampuskorttelien Energiakeskuksessa voidaan hyödyntää esim. opiskelijoiden tuottamaa lämpöenergiaa tapahtuma-areenan lämmitykseen. Energiakeskus mahdollistaa energiatehokkaan lämmöntuotannon ilman fossiilisia hiilidioksidipäästöjä. Lisätietoja: <https://kantasatamakotka.fi/1149-2/>

► Satama Areenan rakentaminen BREEAM-sertifikaatin mukaisesti

- Satama Areena on vuonna 2023 valmistunut tapahtumakeskus Kotkassa. Rakennuksen ympäristöystävällisyys on varmistettu hakemalla kestävästä rakennetun ympäristön BREEAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method) -sertifikaattia. BREEAM-sertifikaatin myötä rakennuksessa on kiinnitetty huomiota mm. energian- ja vedenkulutuksen vähentämiseen, vähäpäästöiseen sisäilmastoon sekä viheralueiden kasvilajivalintoihin. Tapahtumakeskus on suunniteltu ja toteutettu BREEAM-ohjeistuksen mukaisesti, tavoitteena suunnitteluvaiheessa oli sertifiointitaso BREEAM Very Good, kun taas koko Kantasataman alueelle tavoitellaan kestävästä aluesuunnittelun BREEAM Communities –sertifikaattia lähitulevaisuudessa. Satama Areenalle myönnettiin BREEAM Very Good -sertifikaatti vuoden 2023 lopussa. BREEAM tukee muun muassa seuraaviin vastuullisuusteemoihin liittyviä tavoitteita: hiilijalanjäljen minimointi, rakennusten terveellisyys sekä sijoituksen kestävyys. Tapahtumakeskus on energiamuodoiltaan nollapäästöinen ja lisäksi energia- ja vesitehokas, kaikki käyttäjäryhmät huomioiva rakennus. Kohteen suunnittelussa ja materiaaleissa on kiinnitetty erityistä huomiota ekologisuuteen ja elinkaariviisauteen. Kantavissa rakenteissa käytettävät noin 1400 kuutiota puutuotteita sitovat yhteensä arviolta noin 970 tonnia enemmän hiilidioksidia, kuin niiden valmistuksessa syntyy päästöjä. Tapahtumakeskuksen materiaalivalinnoissa painottuvat matala hiilijalanjälki, pitkäikäisyys, huollettavuus ja edelleen kierrätettävyys. Lisätietoja: <https://www.satama.fi/satama-areenalle-myonnetty-breeam-sertifikaatti-osoituksena-ymparistoviisaudesta-jo-rakentamisen-aikana/>

Kotka 2/3

- ▶ **Kotkan kaupungin energiansäästötoimet 2023**
 - ▶ Yleisen energiakriisin ja siihen liittyvän energiahintojen nousun takia Kotkan kaupunki päätti toteuttaa laajasti erilaisia energiansäästötoimia vuonna 2023. Luonnollisesti toimet vähensivät myös kasvihuonekaasupäästöjä. Suurin osa energiansäästöstä tapahtui energiatehokkuustoimien avulla. Yksi merkittävimmistä toimenpiteistä oli ilmanvaihdon optimointi erilaisissa kohteissa (olosuhdeseuranta ja käyttöajan ulkopuolella ilmanvaihdon pienentäminen).
- ▶ **Vesihuollon hiilineutraaliutta ja kiertotaloutta edistävä Vesihuki-hanke**
 - ▶ Kotka-konserniin kuuluva Kymen Vesi oli mukana pilotoimassa vesihuollon hiilineutraaliutta ja kiertotaloutta edistävää Vesihuki-hanketta. Vesihuki-hankkeen tavoite oli edistää vesihuollon hiilineutraalius- ja kiertotaloustavoitteiden toteutumista Suomessa. Hankkeen yleisessä osiossa vesihuollolle määritettiin valtakunnallisen tason hiilijalanjälki. Hankkeen myötä vesilaitoksille kehitettiin myös avoin selainpohjainen ja helppokäyttöinen laskentatyökalu, jonka avulla vesihuoltolaitokset voivat itse laskea arvion oman laitoksensa hiilijalanjäljestä. Työkalun avulla laitokset voivat tarkastella myös erilaisten päästövähennystoimien vaikuttavuutta. Kymen Veden osalta hankkeessa kartoitettiin Mussalon jätevedenpuhdistamon päästöjen vähentämismahdollisuuksia, sillä puhdistamot ovat yksi merkittävimmistä päästöjen lähteistä vesilaitossektorilla. Selvityksen mukaan Mussalon puhdistamon hiilidioksidipäästöjä voidaan alentaa rakentamalla biokaasulaitos puhdistamon läheisyyteen, ottamalla tyypeä talteen rejektivesistä ennen niiden palauttamista puhdistamolle sekä tuottamalla mädätyksessä syntyvästä biokaasusta liikenteen polttoainetta.

Kotka 3/3

- ▶ **Kymenlaakson ilmastotyön vauhdittaminen -hankkeeseen osallistuminen**
 - ▶ Kymenlaakson liitto ja alueen kunnat saivat rahoitusta Kymenlaakson ilmastotyön vauhdittamiseen ympäristöministeriön Kuntien ilmatoratkaisut -ohjelmasta. Hanke alkoi vuoden 2022 alussa ja päättyi 2023. Hankkeessa tarkasteltiin kunkin Kymenlaakson kunnan päästökehitystä Hinku-laskennan mukaisesti sekä arvioitiin kunnille parhaiten sopivia päästövähennystoimia. Tämän lisäksi hankkeen myötä laadittiin opas kaavoituksen ilmastotyökalujen hyödyntämisestä, joka valmistui syksyllä 2023. Opas on käytännönläheinen katsaus olemassa olevista työkaluista, ja sen tavoite on madaltaa kynnyksiä työkalujen hyödyntämiseen kaavoittajien työssä. Oppaassa kuvataan, millaisia ilmastovaikutuksia eri työkaluilla on mahdollista tarkastella, mille kaavatasoille ne sopivat sekä minkälaisia tausta-aineistoja työkalujen käyttämiseen tarvitaan. Oppaan ovat laatineet Suomen ympäristökeskuksen asiantuntijat yhteistyössä Kymenlaakson liiton sekä Haminan ja Kotkan kaupunkien alueidenkäytön suunnittelun asiantuntijoiden kanssa. Lisätietoa: kymenlaakso.fi & kymenlaakso.fi
- ▶ **HaminaKotka Satama allekirjoitti Itämeren satamaliiton (BPO) yhteisen ilmastojuulistuksen**
 - ▶ Kotka-konserniin kuuluva HaminaKotka Satama kuuluu Baltic Ports Organizationiin (BPO, Itämeren satamaliitto), jonka yleiskokouksessa syyskuussa 2023 allekirjoitettiin BPO Ystad ilmastojuulistus, jossa BPO:n jäsenet tunnustivat satamien keskeisen roolin merenkululle asetettujen ilmastotavoitteiden saavuttamisessa ja ilmoittivat olevansa valmiita tekemään parhaansa vähentääkseen satamatoiminnoista aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä, levittääkseen ympäristötietoisuutta ja tehdäkseen yhteistyötä liikekumppaneiden ja eri sidosryhmien kanssa ilmaston suojelemiseksi. BPO Ystad ilmastojuulistus tukee Euroopan komission laatimaa ilmastosuunnitelmaa ja samalla allekirjoittajat haluavat korostaa käytännönläheistä lähestymistapaa yhdistettynä avoimeen vuoropuheluun merenkulun toimijoiden ja poliittisten päättäjien välillä, sillä ne ovat avainasemassa rakennettaessa hiilineutraalia Eurooppaa. On oltava selkeästi määritellyt, saavutettavissa olevat tavoitteet ja toimijoille on annettava tarvittavaa taloudellista ja lainsäädännöllistä tukea. BPO:n puheenjohtajana toimii HaminaKotka Satama Oy:n toimitusjohtaja Kimmo Naski. Lisätietoa: [linkki](#)

Kouvola 1/3

- ▶ Valkealan biolämpölaitos korvaa öljyn käyttöä
 - ▶ Aiemmin alueella käytetty öljy/kaasu korvattiin uuden lämpölaitoksen myötä metsäteollisuuden sivuvirroista saatavalla hakkeella ja pelleteillä. Laitos korvaa öljyn ja kaasun käyttöä arviolta 8 900 MWh/vuosi. Lisätietoa linkeistä: kssenergia.fi & kssenergia.fi
- ▶ Katuvalaisimien vaihto ledeihin
 - ▶ Kouvolan 30 000 katuvaloista on vaihdettu led-valoiksi noin 75%. Led-vaihtoja on tehty viime vuosina yli 3 000. Niiden ansiosta katuvalojen sähkön kulutus on vähentynyt vuodesta 2019 noin viidenneksen. Vuonna 2023 led-vaihtoihin investoitiin 290 000 €, jolla saavutetaan 400 MWh/v säästö energiankulutuksessa.

Kouvola 2/3

- Kaupungin kiinteistöjen energiatehokkuustoimet ja lämmitystapamuutokset
 - Vuonna 2023 tehtiin useissa kaupungin omistamissa kiinteistöissä energiatehokkuustoimenpiteitä ja lämmitystapamuutoksia. Kolme kohdetta muutettiin maakaasusta kaukolämpöön ja yksi maakaasusta ilmalämpöpumpppuihin. Kohteiden lämmönkulutus on ollut yhteensä noin 1400 MWh, mikä nyt tuotetaan pääosin metsäteollisuuden puuperäisillä sivuvirroilla tuotetulla kaukolämmöllä tai yhdessä kohteessa ilmalämpöpumpuilla. Kohteissa tehtiin myös energiansäästötoimenpiteitä. Pääasiassa lämmitykseen liittyviä parannuksia ja automaation säätöjä tehtiin myös monissa muissa kiinteistöissä. Työllä saavutettiin merkittävä energiatehokkuuden paraneminen ja sitä kautta päästöjen väheneminen. Kaikkia em. kiinteistöjä koskevilla tehostamistoimenpiteillä energiankulutus vähenee yhteensä noin 1000 MWh/v.

Kouvola 3/3

► Energiakatselmushanke

- Kouvola on ainoana kaupunkina mukana Motivan energiakatselmushankkeessa. Kolmen vuoden aikana katselmoidaan 60 kiinteistöä, lisätään henkilöstön energiatehokkuuteen liittyvää osaamista sekä tehostetaan energianhallintaa. Vuoden 2023 aikana katselmoitiin 20 kiinteistöä. Katselmuksissa syntyneiden parannusehdotusten myötä energian- ja vedenkulutusta on saatu vähennettyä. Jo pienillä muutoksilla saadaan vuositasolla merkittävää säästöä. Kustannuksiin saadaan Business Finlandin energiatukea 50%, joka oli viime vuonna 64 020 euroa.

► Kestävän kehityksen ja ilmastokasvatuksen -hanke Kouvolan perusopetuksessa

- KEKO-hanke käynnistyi syksyllä 2022 ja päätyö sen puitteissa tehtiin 2023. Hankkeen virallinen päättymisajankohta on 31.5.2024. Hankkeen ydintavoite on viitoittaa kouluja kestävän kehityksen mukaiseen toimintaan kouluarjessa. Tavoitteena on lisätä sekä oppilaiden että opettajien tietämystä kestävyys- ja ilmastoasioissa. Hankkeessa on saatu laajennettua koulujen kestävän kehityksen tiimi- tai ympäristöryhmätoimintaa yhä useampiin kouluihin. Lähes kaikkiin kouluihin on saatu koulutettua ekotukihenkilö. Opettajille on tarjottu mm. kestävyyskasvatuskoulutusta sekä kestävyys- ja tulevaisuusajattelun veso-päivä. Kaikkiin kouluihin on järjestetty asianmukainen mahdollisuus jätteiden lajitteluun sisätiloissa. Hankkeessa on myös järjestetty opetusta ja tilaisuuksia ilmastoystävällisestä ruokavaliosta. Lisätietoa: peda.net